

QORI NIYOZIYNING TA'LIM-TARBIYA NAZARIYASIDA MILLIY QADRIYATLAR

Ahmedova Nargiza Toychibekovna
Mirzo Ulug'bek nomidagi UzMU ta'lim-tarbiya maslahatchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Qori Niyoziyning ta'lim-tarbiya nazariyasida milliy qadriyatlarga bergan o'rni va ularning yoshlar tarbiyasida tutgan o'rni tahlil qilinadi. Milliy qadriyatlarning ta'lim jarayonida aks etishi, yoshlarni vatanparvarlik, insonparvarlik va ma'naviy yuksalishga yo'naltirishdagi ahamiyati ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Qori Niyoziy, ta'lim-tarbiya, milliy qadriyatlar, yoshlar tarbiyasi, ma'naviy meros.

Kirish

O'zbek xalqining boy ma'naviy merosi, ilm-fan taraqqiyotida o'zining beqiyos o'rni va xizmatlari bilan ajralib turadigan allomalardan biri bu Qori Niyoziy hisoblanadi. U nafaqat tarixchi va pedagog, balki milliy qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirishda alohida ahamiyatga ega bo'lgan mutafakkir sifatida ham yodga olinadi. Bugungi globallashuv davrida milliy qadriyatlar asosida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish Qori Niyoziy g'oyalarining dolzarbligini yanada oshirmoqda.

Asosiy qism

Qori Niyoziyning ta'lim-tarbiya haqidagi qarashlari, avvalo, milliy qadriyatlarni asrash va uni yosh avlod tarbiyasida asosiy omil sifatida qo'llashga qaratilgan edi. U quyidagi masalalarga alohida urg'u berdi:

Milliy qadriyatlarni asrab-avaylash – Qori Niyoziy xalq og'zaki ijodi, urf-odat va an'analarni o'quv-tarbiya jarayonida qo'llash zarurligini ta'kidlagan. Uning fikricha, yoshlar milliy madaniyat asosida tarbiyalansa, ular o'zligini anglash va vatanparvarlik ruhida voyaga yetadilar.

Ilm va ma'rifatni qadrlash – Alloma ilm olishni nafaqat shaxsiy yutuq, balki jamiyat ravnaqi uchun asosiy shart deb bilgan. Shuning uchun ham ta'lim jarayonida milliy qadriyatlar va zamonaviy fan yutuqlarini uyg'unlashtirish zarurligini ilgari surgan.

Axloqiy va ma'naviy tarbiya – Qori Niyoziyning nazariyasida yoshlarni axloqiy poklik, mehr-oqibat va halollikka o'rgatish muhim o'rin tutadi. Milliy qadriyatlarning barchasi insoniylik va ma'naviyat asosida shakllanadi.

Jamiyat taraqqiyotida qadriyatlarning roli – Alloma milliy qadriyatlarni faqat o'tmish merosi sifatida emas, balki jamiyatning kelajak taraqqiyotini belgilovchi kuch sifatida talqin etgan.

Shunday qilib, Qori Niyoziy milliy qadriyatlarni ta'lim-tarbiya jarayoniga singdirish orqali yosh avlodni barkamol shaxs qilib tarbiyalashni nazarda tutgan.

Xulosa

Qori Niyoziyning ta'lim-tarbiya nazariyasida milliy qadriyatlarga alohida e'tibor qaratilishi bugungi kunda ham dolzarbdir. Uning fikrlari yoshlarni ma'naviy barkamollikka yetaklash, milliy o'zlikni saqlash va rivojlantirishda muhim manba hisoblanadi. Milliy qadriyatlarni ta'lim jarayonida uyg'unlashtirish, yoshlarni komil inson qilib tarbiyalashda beqiyos ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- 1.Niyoziy Q. Tanlangan asarlar. – Toshkent: Fan, 1970.
- 2.Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
- 3.Abdurahmonov A. O'zbek pedagogik fikri tarixi. – Toshkent: O'qituvchi, 2002.
- 4.To'xtaxodjayeva M. Milliy qadriyatlar va ta'lim tarbiyada ularning o'rni. – Toshkent: Universitet, 2015.
- 5.Qodirova F. Pedagogika tarixi. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2019.